

twééën splitsen. Een gedeelte zij dan nitsluitend gewijd aan de praktische geneeskunde.

Hoe de sectie-vergaderingen behooren ingericht te worden is van later zorg. Hoofdvoorwaarden zijn, dat zij zorgvuldig worden voorbereid, een afwisselend programma bieden, waarop aan vraagstukken van den dag, diagnostiek, therapie en demonstratie van patiënten, kortom aan zaken van praktische strekking de noodige aandacht worde geschonken. Aldus ingericht zullen de sectie-vergaderingen ongetwijfeld vele dankbare bezoekers tot zich trekken.

Amsterdam, 13 Sept. 1902.

E. C. VAN LEERSUM.

GEMONTEERDE BLAASSTEENEN.

Geachte Redactie!

In het nummer van 13 Sept. j.l. heeft uw medewerker de aandacht gevestigd op mijn mededeeling in de Juni-aflevering der *Nouvelle Iconographie de la Salpêtrière* over de in het Anatomisch Museum aanwezige „gemonteerde” blaassteen. De raadselachtige beteekenis dezer versiering, is mij voor korten tijd opgehelderd. In het begin van Augustus toch had ik het genoeg een bezoek te ontvangen van Prof. RANKE, den bekenden Anthropoloog uit München. Bij onzen rondgang door het Museum, toonde ik hem ook de bewuste blaassteen, die hij onmiddellijk herkende als zoogenaamde ex-voto's. Ook in Beieren werden zij in vroeger eeuwen tot dit doel gebruikt.

Amsterdam, 13 Sept. 1902.

BOLK.

Geachte Redactie!

In n°. 11 van dit *Tijdschrift* is onder de rubriek Buitenland (blz. 566) een staaltje betreffende de sterfte aan tuberculose in eenige steden weergegeven.

De juistheid dezer cijfers is echter in hooge mate twijfelachtig.

Nemen wij bijv. Amsterdam, waarvan, de sterfte aan tuberculose is opgegeven als zijnde 1.49.

Aan het zeer nauwkeurig bewerkte proefschrift van B. J. F. BAVINCK, dat officieele cijfers weergeeft, ontleen ik, dat voor de jaren 1875—1895 de gemiddelde jaarlijksche sterfte aan longtuberculose bedroeg te Amsterdam 2.39 en in het geheele rijk 2.02.

De cijfers in het *Tijdschrift* vermeld hebben betrekking op „tuberculose”, terwijl die van BAVINCK alleen „longtuberculose” betreffen en dus kleiner moesten zijn, dan die welke ons uit Amerika bericht worden; toch is het sterftecijfer bij BAVINCK ruim 60 pCt. boven dat van het Amerikaansche staatsje!

Ik vermoed, dat de sterfte aan longtuberculose in Amsterdam sedert 1895 is afgenomen; dat zij echter zoo enorm is verminderd als het Amerikaansche staatsje zou doen gelooven, durf ik helaas nog niet aannemen.